

НАРОД

Ручишом се не враћају.

Огласи и белешке из-лажују се по погодба.

Редакција је у улица Франковој бр. 20

Гласиле југослав-
СРБИЈЕ

„Народ“ излази свакога дана по подне.

Штампаоница се налази у Фран-
ковој улици бр. 20.

Власник

КРОСТА Ђ. МИЛЕТИЋ

Говор р. Стефана Пишона

— О РАТУ И О АЛЗАСУ И ЛОРЕНУ —

Министар спољних послова Пишон, одговарајући на говор социјалисте Мутеа, који је тражио да савезничке владе са својим јавним мишљењем изложе своје ратне циљеве у сагласности са својим правним принципима, изјавио је: »Ми и наши савезници изјавили смо да ћемо оног дана кад се у Русији успостави влада на основу народне воље, брижљиво испитати наше ратне циљеве и евентуалне услове за праведан и трајан мир.«

Пишон је затим прочитао инструкције, које су у Петрограду примили савезнички амбасадори.

»Само су нам непријатељи могли приписивати завојевачке намере.

Оптужили су нас они који су за 40 година спремали нечувени напад, који су јавно проповедали подјармљење света, који су се бацили на несрећну Србију, који нападаше Белгију који започеше сумаренски рат који опустошише територије а који најзад никад нису открили своје циљеве рата.

»Ми се не мешамо у унутрашњу политику Русије, али предузимамо мере, за потребну заштиту наших интереса, тако важних у земљи, са којом су нас везивали уговори о савезу за целу четврт столећа.

Ми не радимо на упрощавању Русије већ хоћемо да водимо политику, која, постављајући општа, има да препороди и саму Русију.«

Министар је поменуо нарочите дужности које је Француска имала према несрећној Румунији, која је интервенисала у нашу корист.

»Али несреће Румуније као и несреће српског и белгијског народа биће привремене.

»Тражило се од мене да изложим наше ратне циљеве.

Они су јавни, изложени су у непрестаним изјавама наших Министара, били су на дневном реду у Парламенту, о њима су говорили сви шефови влада.

Прва ствар је — победити!

Али победити, зашто? Због освајања? Да се неко подјарми? Да се влада над Неким?

Не. Да се осигура свету мир, правда, братство; због реституције покрајина, које су нам силом отргнуте, због Алзаса и Лорена, због гаранције часног мира на основу споразума, због опште организације на основу заједнице Народа.

Потпуно се слажемо са Вилзоном, који је рекао оно, што ми мислимо.

Наш је задатак да победимо у рату и ништа нас од тога неће одвратити; а рат ћемо сматрати да је добијен само онда, кад нам немачки народ, преко правих својих преставника буде казао, да је спреман да прими мир заснован на правди и на изравнању проузрокованих зала.

Од када нам је одузет Алзас и Лорен, нисмо престали да трпимо у души.

Никад нисмо мислили ни под којим обликом да одобримо право завојевања над народностима.

У одговору Савезника на Вилзонову посланицу није се нигде ни поменуло уништење немачког народа и да треба да га нестане са географске карте.

Ми нисмо говорили само за Србију и Белгију, већ и за Пољску.

Савезници хоће Пољску, независну и недељиву, са свим гаранцијама за слободан економски и војнички развитак.

Јерменски народ као и народи Сирије имају право на наше симпатије.

Непријатељи напротив, на уста Чернинова, прокламовали су, да је право народа да одлучују о својој судбини питање унутрашње политике.

Али оно што нас разликује од наших непријатеља јесте у томе што ми тражимо правичан мир.

Питање Алзаса и Лорена није само француско питање, већ светско

питање, то је символ права, али не боримо се ми само за Француску. Ништа не би било лажније од тврђења, да ми продужујемо рат због једне егоистичке изјаве.

Има и других питања важних као што је Алзас и Лорен, али према томе, хоће ли се питање Алзаса и Лорена решити у француском или у немачком смислу, постојаће или не нова Европа, биће или не трајног мира међу народима.

ИЗ НЕМАЧКЕ

Студенти Хајделбершког универзитета упутили су студентима свих универзитета у Немачкој један циркулар, упућен против »партије немачке отаџбине«. Они протестују енергично против принципа ове странке и оптужују је да се бори за личне интересе под маском отаџбине. Они одбијају сваку помисао о насилној наметињу немачке културе другим народима.

Пангерманистички листови нападају најоштрије овај манифест и дочекују га највећим погрдама.

Др. Г. Николај, професор медицинског факултета на Берлинском Универзитету и бивши царичин лекар, који је осуђен на пет месеци затвора због тога што се изразио против немачког милитаризма у књизи »Психологија рата«, тражио је ревизију процеса. Ревизију ће извршити један ратни савет у Динцигу. Накриминасана књига забрањена је у Немачкој.

ПРИЗ. — Савезници ће послати у Русију једну политичку декларацију, демократског карактера.

НЕМЦИ И ЛОЈД ЏОРџ

Царих. — »Берлинер Тагесблат« изјављује, да се не могу усвојити услови које предлаже енглески председник владе.

»Волфово Агенција« јавља изводе из листова, из којих излази као да Савезници желе распарчавање Централних Сила.

»Пост« »Крај Цајтунг« и »Дајче Тагесцајтунг« изјављују да такве услове може само победилац побеђеноме да поставља.

ЧЕХО-СЛОВАЦИ

Рим. — У италијанском парламенту народни посланик Арка говорио је о оснивању Чешко-Словачке армије у Француској, поздрављајући најтоплије храбре нове савезнике Споразума, чему је пар-

ламент поклонио особиту пажњу, пошто је посланик Арка изразио оно што фактички осећају сви Италијани.

И заиста Чеси и Словаци заслужују сваку благонаклоност, јер су се у рату и крено и одважно борили за ствар Споразума, и пером и пушком. И њихове легије, које су се свуда одликовале, и њихов народни одбор у Паризу, са Масариком, Стефанеком и Бенешом на челу, били су увек носиоци мушке и одлучне акције. Овај рад, који је поздрављен од стране Споразума увек са признањем, створиће и обновиће независну Чешку краљевину, која ће се подићи на рушевини данашње хапсбуршке монархије.

Чешко-словачки за

робљеници такође су тражили да се боре као добровољци и у талијанској војсци. Одбор у Паризу и његов представник за Италију предложили су талијанској влади да ово приведе у дело. Италијани мисле, да ће оснивање чешко-словачке армије у Француској убрзати ову акцију и у Италији, пошто нема разлога да се то одуговлачи.

»Стога, добро дошли и што пре, пише Секоло, храбри чешко-словачки другови у редове талијанске војске. Они долазе добровољно са савезницима Енглезима и Французима, носећи помоћ у овом часу за нас претешком. Италија то неће заборавити, а и Аустро-Угарска ће то добро упамтити.«

БУДУЋА ТУРСКА

Створи и Средњу Европу, — Сједињене државе Централне Европе са продужењем у Азији од Багдада ка Басори то јест на тргу која се отвара на Индијском океану, такав је био велики план старог Бизмарка.

Он је мислио да то оствари без проливања немачке крви, просто, дражећи Русију против Енглеске.

И он је већ, у свом амбициозном сну присуствовао двобоју, која је називао двобој кита и слопа. За време док би се два противника гложила, Немци би мирно пружили своје шансе преко Аустроугарске и саучеснице Бугарске на богате провинције Месопотамије: Сирију, и Јерменску и део далеки исток. Турска би постала немачка колонија. Сва жита и слатки плодови из колевке света ишли би у нехасите стомаке поданика Хохенцолернга.

То су били лећи изгледи, али су сви пропали заузећем Јерусалима; а Турска, која је требала да постане вазал централних сила, нема другог избора, но да се врати савезницима, који су од увек били њени заштитници.

Генерал Аленби предузео је са успехом команду у Палестини против турских трупа, и као реванш за Рачарда Лавово Срце, кога је некада тукао султан Саладин.

Турска лича све више и више на »болесног човека«. Одузет јој је Египат, где још у пркос свему чува свој значајан утицај; Арабија, где је шериф Меке дишао победовоно заставу револуције; Јерменска, где се Рус, неаражени максималистима још ту-

ку. Изубила је Багдад, престоницу калифа и колевку цивилизације истока, и таме јој је пресечен пут за Персиски залив.

Групајујући своје дело, енглеска војска прескла јој је пут за Суец и Црвено Море, идући ка Сирији.

Турска је остављена сама себи, јер јој Немачка и Аустро-Угарска не могу помоћи, пошто су сувише заузеле на фронту Белгаје и Аша, а Бугарска још мије, јер јој прети опасност од солунске војске.

Све то чини, да се све више, неминовно и извесно, приближава крај старој Отоманској Империји, која већ одавно представља очито анахронизам, и по свом унутрашњем склопу и по својој лудој и болесној тежњи да буде представник панисламизма. Треба и мора да нестане Отоманске Империје, сваке каква је ова сад, која по својим разноврсним и разноликим народностима, и по својој крајње неспособној управи, представља један пар док одјаркава. Интегритет Отоманске Империје, био је више од једног века, основа целе европске политике, али дошао је светски рат и тежња да се ослободе сви народи, која не допушта више да се настави оваква политика.

Али не треба бркати Отоманску Империју, која престала монструозни агрегат угњетача и угњетених, господара и робова, са самим турским народом, који је жив, темелан и који има право на живот као и сви остали народи. Потпуно уништење Турске било би стварно у супротности са принципом, који су Савезници поставили као циљ ове рата, а на основу кога

народи треба сами да управљају својом судбином. На обалама Босфора и Дардавела, а тако исто у Азији, има о сам милиона људи, којима су Савезници, у име својих рођењих принципа, дужни да поштују независност.

Поред тога, потпуно ишчевање Турске било би клица раздора и повод за нове сукобе на Истоку. Географски разлози и потреба за обезбеђење слободне пловидбе кроз Црно Море, говоре за независност Турске. Али та и таква Турска има да буде република на чисто турску народност, а поред тога и да буде неутрална.

Границе чисто турских зе-

мања лако је одредити: у Европи, линија Енос—Мидија; у Азији, Анадолија и суседни предели до Јерменске. Изван ових граница тако р'ћи нико од правих Турака не живи, а био би злочин оставити и најмању групу страног елемента под управом Цариграда.

Тој Турској био би гарантован неутралитет од свих великих сила. Султани би наставили владавину у Стамбулу, али одбацујући потпуно шимеру о немогућем панисламизму, а у накнаду за стараност о владавини над три континента имали би на Златном Рогу слободно престајниште за трговачке лађе целога света.

је 2. дивизија у својим нападима и контрападима, по казавала енергију достојну највећих похвала, дотле се 1. дивизија, за време од четрдесет дана, методички утврђивала, под страшним бомбардовањем, одбијајући више јуриша али и напуштајући свој задатак».

Добио је II степен ордена »Легије Чести« 8 октобра 1916 са овом мотивацијом: »Командант корпуса велике вредности, која се одликовао методичком прецизношћу у својим припремама и јачаном својих напада; на једном тешком сектору, извео је са својим корпусом велики и узвишен напор, који је крунисан знатним успесима«.

Генерал Гијома био је до сада главни командант Верденске армије.

АМЕРИКА У РАТУ

Начелник штаба упутио је о Божићу овакву честитку Наследнику Престола Александру:

На данашњи дан Христовог Рођења поздрављајући Ваше Краљевско Височанство у име официра, чиновника, подофицира, каплара и редова оперативне војске са: »Христос се роди, молим да изволите примити наша најусрднија честитања и жеље за срећну будућност Вашу и целокупног Српства и Југословенства.

Начелник штаба генерал, *Бојовић*.

Престолонаследник је одговорио начелнику штаба Врховне Команде:

Благодарећи вам на поздраву који сте ми упутили у име официра, чиновника, подофицира и редова оперативне војске на данашњи највећи хришћански празник Христовог рођења, шаљем Мој срдачан отпоздрав целокупној оперативној војсци са »Ваистину се роди,« убеђен у нашу најскорију крајњу победу и најлепшу будућност целокупног Српства и Југословенства.

Александар

Начелник Штаба Врховне Команде упутио је приликом католич. Божића и Нове Године г. генералу Гијома команданту свију савезничких трупа ову депешу:

»У име целе оперативне српске војске најсрдачније честитам Вама и храброј француској војсци Божић и Нову Годину са жељом да наши заједнички напори буду крунисани успехом а на срећу Човечанства.«

Г. генерал Гијома одговорио је:

»Топло Вам захваљујем на Вашим срдачним честиткама и молим Вас да примите за себе и за српску оперативну војску израз наших најлепших жеља и мојих најбољих успомена.«

Начелник Штаба Врховне Команде упутио је г. генералу Милну команданту свију енглеских трупа на солунском фронту приликом католич. Божића и Нове Године ову депешу:

»У име целе оперативне српске војске најсрдачније честитам Вама и Вашим храбрим војницима Божић и Нову Годину, који сретно падају у време ослобођења светих места и великих успеха енглеске војске.«

Г. генерал Милн је одговорио:

»У име свију чиновника Енглеске Војске под мојом командом ја желим да честитам храброј Српској Војсци Божић и Нову Годину.« (Ратни Пресбирос.)

ГЕНЕРАЛ ГИЈОМА

Генерал Гијома Мари-Луј Адолф, нови командант Источне Војске, рођен је 4 јануара 1863 у Бурганефу (Шарант). Ступио је у војну школу 1882. Постао је потпуковник 23 јуна 1907, пуковник 28 септембра 1910, инспектор пешадије у министарству војном 27 јануара 1913, бригадни генерал 8 октобра 1913, титуларни дивизијски генерал 9 децембра 1914, дејствални дивизијски генерал 23 октобра 1915.

Похваљен је генералном наредбом 2 новембра 1915. »Енергично је командовао дивизијом у Шампањи и армијом у Аргона 1914—1915. Био је у Шампањи на челу једног корпуса, који је, под његовом вештим и чврстим руководством, сјајно допринео успесима у нападима 1915 у зиму; умео је да са својим трупама снажног пострека и способности за напад.«

Похваљен генералном наредбом 8 априла 1916: »Довео је своје трупе на верденски фронт добро припремљене. Док

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Французи су лако одбили непријатељски испад на положаје на западној ивици шуме Куси.

Доста жива артиљеријска акција у области Вжсајона. Илештај Штаба Источне Војске. — Бура снега је обуставила операција на фронту.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Јуче преко дана артиљеријска борба није у опште била жива; времена на време била је јача источно од Бренте.

Наше извиднице су добиле нешто заробље-

ника западно од Канове ди Сото, на левој обали Асе и изазвали јаку реакцију непријатељске ватре. У Бравии, близу Папаропали, расстрелана су непријатељска радничка и борачка одељења.

Непријатељске рововске топове уђуткала је наша артиљерија.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Фројг у Палестини. — Била је нова активност Арабљана на железничкој дружи Хедаса, северно од Мана. Било је и успешних арапских операција против више железничких мостова.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

РИО ДЕ ЖАНВЕРО.

Пронеси се вест, да је Немачка упутила неколико сумарена у бразилијанске воде. Поморске власти предузеле су све потребне мере ако би наступио такав случај. Дуж целе обале забрањено је свако осветљење. Лађе плове ноћу неосветљене. Сваки атентат немачких сумарења изазвао би у Бразилији народни гнев и 400000 Немаца, који живе у јужној Бразилији, осетили би први последице таквог поступка.

ПARIЗ. — Војни немачки кругови нападају оштро Килмана због прекиданемачко руских преговора и оптужују га за издајство. Социјалисте су такође огорчени, што Килман није водио рачуна о одлукама Рајхстага у корист мира. Већи део политичких странака покушава да подржава владу против милитариста који хоће да је оборе.

ЦИРИХ. — Волфова Агенција јавља да је у недељу Кајзер конференсио пола сата са канцеларом Хертлингом.

ЦИРИХ. — Немачка влада издала је један читав низ наредба о томе, шта је забрањено објављивати. Између осталог забрањено је ма шта писати о резолуцији штрајкача у Лајпцигу, о увозу из Холандије, о пожару на станици Ландеја, која је упаљена са аероплана, о увозу тканина из Швајцарске и т. д.

ЦИРИХ. — Металургиска фабрика у Терници, у Аустрији, уништена је пожаром уочи Божића; 40 милиона штете.

БЕРН. — Јеленска Агенција, која је скоро установљена у Арози, у Швајцарској, прима субвенцију од Немачке.

ПЕТРОГРАД. — Генерал Шчербачев, на основу решења Украјинске управе, примио је команду југозападнoг и румунског фронта. Украјинска рада је запленила штабове 4. 8. и 11 армије, разоружала максималистичке јединице и за-

добила топова и пушака.

Максималистички командант 4 армије уапцен и биће предан украјинском суду што се противио властима Украјинске управе. Једанаеста армија располаже бројном артиљеријом и великом количином ратног материјала. Такође и ван фронта на целој територији украјине наставља се разоружање максималиста. На Дону су Козаци господари минералних крајева Маковче и Таганрога.

Сломљен је отпор максималистичких снага. Украјинци су заузели Праилов.

Украјинска група централног извршног одбора »Сојета« напустила је Петроград прекинувши дефинитивно са Саветом комесара. Генерални Секретаријат Украјине организовао је у Кијеву украјинску телеграфску агенцију.

ПARIЗ. — »Матен« јавља да ће Француска признати финску независност.

ПARIЗ. — Јављају из Штокхолма да је шведски краљ потписао признање независности Финске.

АМСТЕРДАМ. — Један енглески авијатичар бомбардовао је станицу Рулер. Бомба је произвела експлозију читавог воза муниције. Потрес ваздушни био је тако јак, да је авијатичар морао да се спусти.

ОБЈАВА

Приликом пожара Солуна изгорели су сви лични подаци наставника и наставница, која сада жаве у Солуну, у Новој Грчкој и у реокупираној територији српској. У интересу самих наставника и наставница моле се сви да пошаљу своје садашње адресе. Делегату Министра Просвете у Солуну (Одос Отонос 3), да им се пошаљу нове штампане прјзјаве личних података да их попуне, па врате Делегату.